МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
«31» серпня 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма: Початкова освіта

Миколаїв – 2022

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової та дошкільної освіти Якименко С.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Бреславська Г.Б.

РЕЦЕНЗЕНТ: Біда О.А., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології ЗУІ ім. Ференца Ракоці ІІ

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Якименко С. І.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (Хрящевська Л.М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 11

Голова навчально-методичної комісії _____

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Педагогічна творчість і технології в початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є педагогічна творчість особистості вчителя початкової школи і технологічний підхід в освіті.

Мета вивчення курсу полягає у формуванні в майбутніх учителів здатності до аналізу, співставлення, порівняння концептуальних та теоретичних положень педагогічних технологій, формуванні готовності до впровадженнясучасних технологій у практику початкової школи.

Ключові слова: педагогічна творчість, педагогічна технологія, особистісно-орієнований урок, інтерактивні технології навчання, проєктне навчання, інформаційно-комунікаційні технології, ігрові технології.

Abstract

The programme of the normative academic discipline "Pedagogical creativity and technology in primary school" has been prepared in accordance with the educational and professional program for training bachelors of specialty 013 Primary education according to the educational and professional program "Primary education".

The subject of research is the pedagogical creativity of the personality of an elementary school teacher and the technological approach to education.

The objective of the course is to form the ability of future teachers to analyze, compare, compare the conceptual and theoretical provisions of pedagogical technologies, form a readiness for the introduction of modern technologies intoprimary school practice.

Key words: pedagogical creativity, pedagogical technology, personal orientation lesson, interactive teaching technologies, Project learning, information and communication technologies, game technologies.

ВСТУ
П

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Педагогічна творчість і технології в початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: педагогічна творчість особистості вчителя початкової школи і технологічний підхід в освіті.

Міждисциплінарні зв'язки: пов'язана з педагогічними дисциплінами – загальними основами педагогіки, історією педагогіки, теорією виховання, методиками навчання окремих дисциплін, а також є основою для проходження майбутніми вчителями початкової школи педагогічної практики.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування в майбутніх учителів здатності до аналізу, співставлення, порівняння концептуальних та теоретичних положеннях педагогічних технологій, сформувати готовність до впровадження сучасних технологій у практику початкової школи

Завдання курсу:

– вивчення курсу дає змогу розкрити концептуальні та теоретичні положення педагогічних технологій; узагальнити педагогічні технології початкової школи, виявити їх фундаментальну спільність, виділити істотні ознаки;

– студенти повинні знати зміст основних педагогічних технологій, педагогічну діяльність та погляди видатних освітніх діячів, що розробляли педагогічні технології;

– сформувати позитивне ставлення і прагнення майбутнього вчителя початкової школи до творчого оволодіння новими навчальними технологіями; вміння працювати з першоджерелами, аналізувати педагогічну літературу, оперувати поняттями педагогічних технологій, обирати оптимальні технології навчання відповідно до індивідуальних можливостей учнів початкових класів, рівню їх підготовки, умов.

Передумови для вивчення дисципліни: «Педагогіка», «Загальна та віковапсихологія», «Інноваційні методики та їх застосування в початковій школі».

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання:

ПРН -5 Знати методичні системи навчання учнів освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН - 8 Вміння володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів та їх врахування в освітньому процесі.

ПРН - 10 Здатність моделювати процес навчання учнів початкової школи з певного предмету: розробляти проекти уроків та / або їх фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійно-педагогічній діяльності у галузі початкової освіти.

І. Загальнопредметні:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійно-педагогічній діяльності у галузі початкової освіти.

ЗК-2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування із представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК-4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійний діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК-5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

ЗК-6. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною (за потреби – іншою) мовою усно та письмово.

ІІ. Фахові:

СК-1. Мовно-комунікативна компетентність.

1.1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.

1.2. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

СК-2. Предметно-методична компетентність.

2.1. Здатність здійснювати аналіз нормативних документів, що регламентують початкову освіту; та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмета / освітньої галузі відповідно до Державного стандарту початкової освіти.

2.2. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

2.3. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності.

2.4. Здатність здійснювати інтегроване навчання.

2.5. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.

СК-3. Інформаційно-цифрова компетентність.

3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

3.2. Здатність ефективно використовувати наявні електронні ресурси та цифрові технології в освітньому процесі.

СК-4. Психологічна компетентність.

4.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

4.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, Я-ідентичності.

4.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

4.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен буде відчувати себе її частиною.

СК-5. Емоційно-етична компетентність.

5.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

5.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

5.3. Здатність усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

5.4. Здатність до ефективного використання виховного потенціалу уроків та інших видів занять; формування навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, поваги та толерантного ставлення до інших, до

попередження та протидії булінгу.

СК-6. Компетентність педагогічного партнерства.

6.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

6.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

6.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК-7. Інклюзивна компетентність.

7.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

7.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

7.3. Здатність забезпечувати в інклюзивному освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК-8. Здоров'язбережувальна компетентність.

8.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

8.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

8.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

8.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

8.5. Надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

СК-9. Проєктувальна компетентність. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

СК-10. Прогностична компетентність.

10.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

10.2. Здатність планувати освітній процес.

СК-11. Організаційна компетентність.

11.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів.

11.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

СК-12. Оцінювально-аналітична компетентність.

12.1. Здатність оцінювати результати навчання учнів.

12.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів.

12.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

СК-13. Інноваційна компетентність.

13.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі.

13.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

13.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

СК-14. Здатність до навчання впродовж життя. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку упродовж життя.

СК-15. Рефлексивна компетентність.

15.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

15.2. Здатність до рефлексії та коригування освітнього процесу на основі

врахування індивідуальних і вікових особливостей, навчальних досягнень здобувачів початкової освіти.

8.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Педагогічне спілкування і його функції. Стилі педагогічного спілкування.
Тема 2. Педагогічний такт учителя.
Тема 3. Авторитет учителя.
Тема 4. Педагогічна творчість учителя.
Тема 5. Основи техніки мови. Дихання. Голос. Дикція.
Тема 6. Особистісно-орієнований урок в початковій школі.
Тема 7. Технологія організації групової навчальної діяльності.
Тема 8. Інтерактивні технології навчання.
Тема 9. Технологія проєктного навчання.
Тема 10. Технології навчання у співробітництві.
Тема 11. Технології розвивального навчання.
Тема 12. Інформаційно-комунікаційні технології навчання.
Тема 13. Ігрові технології в початковій школі.
Тема 14. Ігрові технології в початковій школі.
Тема 15. Авторська інтегрована особистісно-орієнтована технологія навчання С. І. Якименко.

9. Рекомендована література

Базова

1. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. ; За ред. І.А. Зязюна. – 2-е вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. 422 с.
2. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія / І.А. Зязюн. – Черкаси: Вид.-во від ЧНУ імені Б.Хмельницького, 2008. 608 с.
3. Сисоєва С.О., Поясок Т.Б. Психологія та педагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. - К: Міленіум, 2005. - 520 с.
4. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник.- К.: Міленіум, 2006.- 346с.
5. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.- метод.посібник. / О.І.Пометун, Л.В.Піроженко: За ред.. О.І.Пометун. Київ: А.С.К., 2006.
6. Хуторской А.В. 55 методов творческого обучения: Метод. пособие. М.: Эйдос, 2012.

Допоміжна

1. Березюк О.С. Моделювання педагогічних ситуацій як засіб підготовки майбутнього вчителя до спілкування з учнями: Монографія /О.С.Березюк. Житомир: ЖДПУ, 2011. 174 с.
2. Нор Е.Ф. Технология организации групповой учебной деятельности младших школьников. Николаев, 1997.
3. Основи нових інформаційних технологій навчання: посібник для вчителів / авт. кол.; за ред. Ю. І. Машбиця / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. К. : ІЗМН, 1997. 264 с.
4. Пєхота О. М., Єрмакова І. П. Основи педагогічних досліджень: від студента до наукової школи : навчально-методичний посібник. Миколаїв : Іліон, 2011. 340 с.
5. Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічна технологія: посібник. Х.: Основа, 1995.
6. Тихонова Т.В. Нові інформаційні технології навчання. *Освітні технології*: навчально–методичний посібник / О.М.Пєхота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін. / за заг. ред. О.М.Пєхоти. К.: А.С.К., 2001. С. 163-180.
7. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика. К., 1997.

8. Поташник М.М. Педагогическое творчество: проблемы развития и опыт: Пособие для учителя. - К.: Рад. школа, 1988. - 194 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека підручників: http://studentam.kiev.ua/
2. Електронні бібліотеки: http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://nbuv.gov.ua/
4. Початкова школа. Вчитель - вчителю. Вчитель - учню. Вчитель - батькам. Порадишкільного психолога : http://teacher.at.ua/
5. Ілійчук Л. Формування креативності як складова професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. – Наукові конференції. Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3208

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольна робота, тести, усне опитування, творчі роботи, наукові статті; перевірка конспектування лекцій, першоджерел, виконання індивідуальних завдань та самостійних робіт, захист проектів.